
Känslor i vardagen och träningen

Känslor i hästens vardag och i tränings-sammanhang

När oönskade känslsystem är aktiva hos hästen kan träningen påverkas negativt. Hästen har då svårare för inläring och svårare att skapa en god relation till dig. Som en förutsättning för lyckad träning och ur ett välfärdsperspektiv är det viktigt att reducera alla aversiva/obehagliga känslsystem så mycket som möjligt från din hästs vardag.

Beroende på om din träning är baserad på positiv eller negativ förstärkning kommer hästen att uppleva olika känslor. SÖKANDE-systemet är inblandat i båda typerna av förstärkning, eftersom det är det system som hästen använder för att utforska och försöka lösa problem. Detta system trycks dock ner av träning baserad på obehag och ger inte alls samma positiva känslominne när SÖKANDE varit aktivt för att undvika obehag som för att få något trevligt.

Till exempel när en häst som rids vill titta sig omkring på sin omvärld och då blir ryckt i munnen av ryttaren för att hålla sitt huvud rakt och stilla, så tystas SÖKANDE-systemet ner för att undvika smärta. Denna bestraffning av beteenden kopplade till SÖKANDE-systemet gör att hästar lär sig att denna positiva känsla inte har en plats i hästträningen. Hästar som svarar önskvärt på denna bestraffning tidigt i sitt liv omnämns ofta sedan som "nybörjarhästar", "läromästare" eller som "bombsäker". De är lydiga och har inte egna idéer som att hitta på dumheter. Vad nu klassas som dumheter är högst personligt och som du säkert redan förstått av kursen så har alla beteenden en orsak och konsekvens vilket gör att vi faktiskt förkastar begreppet dumheter.

Många som rider med spö säger att de bara håller i det, de behöver inte använda det. Men då spöet i de allra flesta fall används till -R och +P vet hästen att allt vi ber om kan eskalera i obehag och smärta. Smarta hästar vet att när spöt inte är där, då orsakar vi inte tillräckligt obehag och då kan hästen visa att den kanske inte vill.

Vi kan se att -R, +P och -P triggas känslsystemen för RÄDSLÅ och RASERI. +R leder istället till känslsystemen för SÖKANDE, LEK och OMHÄNDERTAGANDE.

Den stora skillnaden från beteenden inlärd med +R jämfört med -R, är att hästen vill utföra dem igen för att det kändes bra. Hästen kan erbjuda dem helt frivilligt i hopp om att få en eftertraktad belöning. Ett beteende kan också kännas så bra att utförandet av det i sig kan kännas som belöning. Vi kallar detta för inneboende motivation.

Det kan till exempel vara när du har tränat din häst att putta på bollen med hjälp utav +R. När hästen lämnas ensam med bollen vid ett annat tillfälle leker den självmant med den och fortsätter trots att ingen människa är där för att belöna den, utan det är den inneboende motivationen som gör att beteendet fortsätter.

Vi har orsakat hästarna så mycket smärta. För vår nöjes skull. Varför gör de inte oss mer illa än vad de gör? -Carl Safina

https://www.ted.com/talks/carl_safina_what_are_animals_thinking_and_feeling